

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
QVINNAN OCH HEMMET.

N:r 32.

Fredagen den 9 augusti 1889.

2:dra årg.

<p>Byrå: Klarabergsgatan 54, en tr. Annonspris: 25 öre pr petitråd (= 10 stafvelser).</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 krona för kvartalet. postarvodet inberäknadt. Ingen lösnummerförsäljning.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10—11. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Infaller helgdag på fredagen, ut- gifves tidningen näst föreg. eller nästfölj. söckendag.</p>	<p>Prenumeration sker I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, å Stads- postens hufvudkontor, i boklädorna samt å tidningskontoren</p>
---	--	--	---	---

Emelie Flygare-Carlén.

Den dag Idun nu ut-sänder sitt 32:dra n:r för året är en bemärkelsedag för den svenska qvinna, hvars rykte bland alla hennes medsystrar gått längst inom den civiliserade verden. Författarinnan till »Rosen på Tistelön», »Köpmanshuset i skärgården» och »Pål Värning» ingår den 8 denes i sitt 83:dje år.

Det är ett lif längre än det vänligen för människors barn tillmätta, hvars bilder i brokig vaxling säkerligen denna dag hägra för den åldrigas minne, der hon, med de jordiska ögonen skumma, men med själens blick allt jemt klar, sitter i sin lilla våning der uppe på Ladugårdslandet.

Hon minnes nog barn-domens dagar, då hon ensam med blott för hennes fantasi existerande väsen — små underbara flickebarn — lekte i de mörka sjö-bodarne bland trossar och kablar, gamla galjonbilder, tomma sill-tunnor och andra härligheter, eller då hon om aftnarne, hardt när andlös af häpnad och uppmärksamhet, satt i bodkammaren och lyssnade till alla de under-

Emelie Flygare-Carlén.
Porträttbyst af Augustinus Wallenberg.

bara äfventyr från böljornas rike, hvilka skut-skepparne och fiskar-gubbarne visste förtälja. Och då den praktiska modern förklarade: »det här måste ha ett slut — det är icke nyttigt för flickan att höra på så mycket vidskepliga historier.» förklarade den romantiskt anlagde fadern: »låt du henne prata med sjöfolket — sämre läror kan hon få; när hon blir lite större, skall hon få följa med mig på mina resor i skärgården.»

Och så dessa resor i frisk kultje öfver solglittrande vågtoppar eller i storm mellan svarta afgrunds djup! Dessa resor, under hvilka hon i grund och botten lärde känna det folk, hvars skildrerska hon sedan skulle blifva, just sådant det, i vaxlande sorg och glädje, lefver sitt lif å vestkusten eller å de böljor, som skölja dess stränder. Och derifrån gå tankarne högt, högt upp på landbacken, ända långt in i Småland, der den unga makan och modern tillbragte sitt första, korta äktenskap. Och derifrån till nya scener: till hufvudstadens verd, till de älskvärda, de

snillrika och trofasta vännerna kring Aganippe's källa, till den hederlige Thomson, till den andra kullerstolen, till ende sonens dödsbädd, till ett långt literärt lifs sträfvanden, små motgångar och lysande, verldsomfattande triumfer!

I dessa hufvudstadsscener blanda sig må hända bilderna från den hennes lefnadsbragd, hvilken ej var den minsta: bazaren 1868 för Stockholms fattige. Och från dem flyger tankarne må hända till hembygden, till Vikens klippiga stränder, denna hembygd, för hvilken hon, snarare trots lyckan än i följd af dennas tillskyndelse, genom blott sitt suveräna snille, blifvit en välgörarinna.

*

I ett fjerdedels århundrade har fru Carlen bebott sitt n. v. hemvist, n:r 5 Kapstensgatan, 2 tr. upp. Först kommer man in i ett mindre rum, hvilket varit hennes framl. makes, Johan Gabriel Carléns, arbetsrum, och der hans skrifbord står i samma skick som det befans, då han sista gången satt der. I detta rum finnes uppställt fru Carléns ganska betydliga bibliotek. Derifrån inkommer man till venster i en med solid elegans prydd salong. I fönstren blomstra geranier, cactéer och pelargonier. Borden äro betäckta med planschverk och böcker. Af dedikationer å många af dessa senare såväl som af kort i visitkortskorgen ses, att den åldriga författarinnan stått i, om ock ej personlig, så dock andlig rapport med äfven det nuvarande literära tidskiftets personligheter, från C. D. af Wirsén till den unge nybörjaren. Bland de bruna, gammaldags sammetsmöblerna med sina förgyllda roccoco-ornament resa sig marmorstatyer, en Apollo och en mediceisk Venus, och de blå väggarna prydas af kinesiska glasmålningar, hvilka en gång funnits i det gamla föräldrahemmet. Kabinettet derinnanför är ej mindre karaktäristiskt. Vid fönstret står ett skrifbord, enkelt och oansenligt — der ligger knapt något mer än en portfölj, ett par pennor och ett bläckhorn. Här satt för ej länge sedan Emelie Carlén och förmådde då ännu läsa korrektur å sitt sista arbete: »Efterskörd». På väggen hänger ett porträtt af Johan Gabriel Carlén, siradt med en löfkrans, och bredvid porträttet Carlos svarta filthatt, »barrikadhatten», prydd med eterneller och ängsblommor. Vidare märkas här ett större bokskåp, inneslutande de utländska upplagorna af fru Carléns verk, samt ett fullständigt riggadt miniatyrskjepp, en skänk af svenska kofferdikaptener till svenska sjölivets frejdade skildrerska. Och så står der ett litet bord med endast religiösa böcker, deribland ett om flitigt bruk vittnande Nya testamentet i läderband, ett minne af hennes Carlo, »hvilket,» säger den gamla, »skall följa min stofthydda i dess sista bädd.»

*

Fru Carléns höga ålder samt tilltagande synsvaghet orsaka, att hon numera nödgas inskränka sina mottagningar till släkten samt några äldre vänner och förtroliga bekanta. Undantag förunnas dock någon gång. Ett dylikt undantag är det, som medgifvet en ung konstnär att i vår hemma i fru Carléns bostad modellera hennes porträttbyst. Af denna byst, karaktäristisk och öfverraskande porträttlik, är det som Idun i dag meddelar en trogen afbildning.

Birger Schöldström.

Främmande toner.

Tolkade af F. Hbg.

1.

Kärlekspredikan.

Af Friedrich Rückert.

Hvad klingan och täljen J, foglar små,
Om kärlek?

Hvi tvingen och quäljen mitt hjerta
J så

Med kärlek?

J hafven mig sagt och mig sjungit nog,
Jag har också hört och begripit nog

Af kärlek,

Af kärlek, af kärlek.

O ringen, o sjungen för flickan blott
Om kärlek,

O tvingen och quäljen dess hjerta brädt
Med kärlek;

Och gen J mig flickans hjerta, Jå
För evigt mig sjungen, o foglar små,
Om kärlek,

Om kärlek, om kärlek!

2.

Minne.

Af C. Weitbrecht.

En gång i skogen jag ute var
Och in i ett träd ditt namn jag skar.
Fast tokigt och barnsligt — jag gjorde't
ändå —

Och ännu i dag ditt namn der syns
stå —

Väl barnsligt och tokigt! — Mer tokigt
likväl,

Att aldrig det namnet förgäts af min
själ;

Och barnsligt än mer, att hvar dag,
som går,

Jag oss önskar till baka till ungdomens
år.

3.

Lifvets perla.

Af Edward Dorer-Egloff.

I sängen må som perla

Du, kärlek, helsad bli!

Se: ungdomen är musslan,

Med kärleks frö uti;

Om ungdomen försvinner,

Du, kärlek, dröjer kvar,

Och om än musslan brister,

Dess perla glänser klar.

Ett underbart land.

Fragment ur en otryckt reseskildring, skänkt åt

Ave.

V.

»Ivar hålla edra lärjungar till i dag?»
frågade jag följande morgon, då jag
åter träffade gubben allena.

»På skilda håll vid olika arbeten,» svarade han, som om det varit fullkomligt i sin ordning, att barn och ungdom gjorde gagn vid sjelfva slutet af vårterminen. »Vid denna årstid,» fortsatte den gamle, som tycktes vara tankeläsare, »syssla vi ej så mycket med rent bokliga ämnen; ungdomen får nu deltaga i de praktiska arbeten, som ligga för hvars och ens anlag och får så tillfälle att ordentligt taga reda på, i hvilken riktning begåfningen ligger, så lefnadsbanan kan väljas med förstånd. Det är riktigt uppfriskande att se, hvilket lifligt arbetsbyte, som då eger rum emellan olika familjer, emellan stad och land, emellan fattig och rik. Den kallare årstidens långa aftnar samla åter grupper kring det mera andliga arbetet.

»Men,» återtog han efter en suck, »jag lofvade ju att fortsätta min lilla kulturskildring! Edert sista yttrande i går visade, att ni äfven läst om de vanvetiga förslag, som hos oss framkommo — jag menar förslag till afskaffande af religionsundervisningen i de förr beskrifna anstalterna. Men innan ni fördömer den tidens underliga reformförsök, vill jag, att ni skall närmare lära känna det dåvarande tillståndet, och ni skall då blifva mera öfverseende med dess reformatorsdilettanter.» (Jag kände ej det minsta till något i detta underliga land, men då jag var på resor, för att till aflägsna folkslag utbreda kännedom om vår högre bildning, kunde jag ej tillstå sanningen, utan bara bugade mig och lät gubben blifva i sin tro. Han fortsatte också genast:) »Antagligen känner ni genom böcker också något till vår religion?» (Jag bugade mig ånyo.) »Och vet hur människokärlek och ett ödmjukt hjerta utgöra ett af de starkaste grunddragen i dess lära. Men tänk er nu denna religions höga, heliga sanningar formulerade till en samling frågor och svar, först inlärdas af dertill villiga personer, hvilka åter i sin ordning på samma sätt propplade frågorna och svaren i barnen, — nej, inte alldeles på samma, ty inga skrifter från den tiden omtala, att de unga män och qvinnor, som af dertill utsedda äldre personer lärde sig, hur de skulle lära barnen att svara på inlärdas frågor, finga stryk, när minnet svek dem; men man vet dock, att denna inöfning med lärarne ej alltid aflopp utan skarpa tillrättavisningar och häftiga uppträden. Tänk er så bland en ofantlig skara ouppfostrade, utledsna, håglösa barn, en af dessa sjelf först utpinande, lefvande frågmaskiner behandla kärlekens religion, än otåligt hotande, när svaren förveklades, än tillgripande rotting eller lineal, än sporrande fåfången och högmodet genom beröm eller löfte om premier, klassflyttning och allt detta ohyggliga för människans högsta lifssak: *Det personliga förhållandet mellan henne och Gud!*»

»Ja, men, min herre,» inföll jag, »eder religion var väl i skolplanen upptagen i rang med de öfriga skolämnena, hvilka med ondo eller godo skulle slås in i barn och ungdom, och då blef religionen behandlad i stil med dem.»

»Alldeles så. Ni är verkligen kunnig i vårt

lilla folks äldre kultur, och det är en glädje att tala med en så kunskapsrik främling.» (Jag bugade mig två resor.) »Som ni säger, religionen behandlades på samma sätt som t. ex. språklärans regler, och båda blefvo lika oförstådda och lika förhatliga ämnen för barnen. En mängd af undervisarne såg ej heller i religionen annat än 'ett odrägligt ämne'; en del deremot greps af ett sjukligt religiöst svärmeri och sökte antingen skrämja eller fanatisera barnen, tills äfven de råkade i verkligt eller låtsadt svärmeri; och så fingo vi snart landet fullt af hemliga eller uppenbara gudsföraktare, hvilka under deras strid mot de talrika hycklare och svärmarer, som då vanhedrade vår religion, kommo på den vanvettiga tanken, att det var denna, som bar skulden till vårt moraliska förfall och derfor borde bannlysas från skolorna.

Men låtom oss nu, om ni behagar, fälla ned täckelset för denna tids missriktningar, och i stället se, huru vi så småningom lyckats arbeta oss fram till en bättre sakernas ordning!

En verklig äkta folkväckelse eger aldrig någonstades rum med mindre än ett återupplifvande af gudstron och gudsförhållandet, och det var just med denna äkta väckelse som faktor man nu vågade räkna i arbetet för vårt folks upplysning. Rundt kring landet gick liksom en frisk vindfläkt, manande till arbete på den obrutna, med ogräs beväxna marken. Medelålders kvinnor och män i goda ekonomiska omständigheter, som aldrig förr hade funnit någon lifsgerning eller känt lifvet tändas i det döda kunskapsförråd, de inlagrat, samlade små grupper barn eller ungdom — icke kring sig — utan i de mindre bemedlades hem, när det bäst kunde bära sig, utan att ingripa störande i familjens lif eller arbete. Och i minst fyrtio år drefs här en mycket oregelbunden, men mycket lifaktig verksamhet för att uppfostra så väl många, som redan voro föräldrar, som ock det slägte, hvilket en gång skulle ikläda sig detta, det viktigaste och ansvarsfullaste af alla mänskliga kall i denna värld.»

»Skulle ni vilja hafva godheten gifva mig ett prospekt — en plan, en öfersigt, eller hur ni benämner det — öfver det system, som nu tillämpas här!» bad jag, verkligen glad öfver att ej vidare bli frestad att yttra mig öfver detta underliga folks öfvervunna ståndpunkt.

»Prospekt — plan!» log den gamle hjertligt. »Något system, i den gamla meningen, ega vi ej, emedan vi helt och hållet lämpa undervisningen efter lifvets olika kraf och vilkor. Den gamla lagbestämmelsen, att alla barn i landet måste lära sig de nödiga vilkoren och färdigheterna, för att kunna tillägna sig bokliga kunskaper, står fast; och då ett barn fyllt tolf år, skall det ha lärt sig läsa, skriva och räkna så mycket, som kräfves under lifvets vanliga förhållanden. Skulle någon ha försummat detta, kan barnet tagas från föräldrarna och sättas i af staten för detta ändamål inrättade barnskolor, hvilka dock, det kan jag försäkra eder, aldrig bli öfverbefolkade, fastän här, i fråga om dylik försummelse, hvarken tages hänsyn till börd, rang eller förmögenhet. Men saken är, ser ni, att man betraktar det som skam att, i fråga om sina barns uppfostran, komma under statens förmynderskap, och då fattig som rik nu inser gagnet, ja öumbärligheten af en lefvande upplysning, så sträfvar hvar och en att förskaffa sig deraf så mycket, som han, enligt anlag och begåfning, kan mottaga,

utan hänsyn till hvilket yrke eller arbete man valt. Och här är det ej så svårt att få lämplig undervisning, tack vare den kärlekens ande, som håller oss vakna och lifaktiga. Hvarje ekonomisk bergad familj tager ett eller flere fattiga barn att undervisa tillika med sina egna; detta är en hjertesak och faller sig nu mera helt naturligt, äfven der föräldrarnes medhjelpare vid undervisningen få aflöning. Hvarje kommun har en större boksamling med böcker för alla åldrar, och af det yppersta som finnes på hvarje område, så att intet, som är värdt att lära känna, behöfver vara obekant för kunskapsökande andar.»

»Och alla äro lika kunniga här i landet?»
 »Min käre vän, har jag då uttryckt mig så illa, att ni ej kunnat uppfatta, att vi just kommit ifrån det fäniga försöket att bibringa alla samma bestämda, utmätta kunskapsmått?» utbrast gubben med lindrig otålighet. »Ni vet säkert lika så väl som jag, att här på jorden finnes ett icke ringa antal människor, som ej har det minsta sinne för studier, utom möjligen just i det fack, åt hvilket deras praktiska anlag ligga; andra åter gifva sig ingen ro med mindre, än att de åtminstone fått en klar öfersigt öfver det mänskliga lifvets utveckling på alla områden. Skulle vi så lägga dessa två i Prokrustessängen, sträcka lederna sönder på den ene, tills han blef lång nog för sängen, eller hugga af den andre, derfor att han är för lång, enligt systemet? Nej, många bland oss sakna s. k. boklig kunskap, men de allra fleste äro upplyste, bildade, väl uppfostrade och pligtrogna människor, tack vare den ständiga vevverkan, som eger rum emellan folk af olika kall, yrken och samhällsställning; en vevverkan, som innerst har sin grund i vår religion och den med gudstron förbundna pligten att hålla kropp och själ friska genom att skaffa sig tillfälle att låta tankearbetet omvexla med kroppsarbete, och detta med sysselsättning af mera andligt slag.»

(Slut i nästa n:r.)

Floras barn.

Från italienskan af Gudrun.

III.

Pensée.

Trädgårdsmuren, belyst af månen, står der så hvit mot kastanjernas grönska, den fuktiga nattvinden skakar de hvita blomklasarne, och genomskinaliga små stjernor falla tyst till marken som doftande snö.

Det brunlockiga hufvudet har länge suttit på lur der uppe på trästegen, och rösten, som försöker att vara lugn och fast, förräder en liflig oro i det korta utropet:

»Maria!»

»Jag är här. Men tala sakt. Det är ljusst i pappas rum ännu. O, milde Gud, hvad jag är rädd! Blodet står stilla i mina ådror.»

»Kom närmare hit! Var inte rädd, kom hit under trädgrenarne, i skuggan, så-ja!... Nej, närmare hit!»

Hon närmar sig med korta, osäkra steg; den lilla hvita, ännu helt barnsliga gestalten flyger fram öfver trädgårdsgångens sand, kryper darrande ihop vid foten af muren under murgrönans hängande grenar och blickar uppåt mot de strålände ögon, som lysa tyars igenom löfverket.

»Åh, Alfredo! Om du faller! Om du gör dig illa!»

»Åh, bevars väl! Stackars lilla dufva! Men sådana äro kvinnorna! Jag, med mig är det alldeles tvärtom, svårigheterna egga mig, sporra och elektrisera mig. För din skull vore jag i stånd att våga allt. Maria, du älskar mig ju?»

»Ja... tala tyst, jag tyckte jag hörde något.»

»Det är vinden. Maria, svär att du älskar mig!»

»Jag svär det. Glöm inte att tala tyst. Ack, stegen den faller bestämdt.»

»Jag behöfver din kärlek för att modigt strida mot lifvets alla svårigheter, dess ondskas och dess dårskap. Jag skall besegra allt, om du bara vill...»

»Vill, hvad för något?»

»Vara trogen och stark. Vara min musa, poesien i mitt lif...»

»Men det är jag ju, Alfredo, men vet du hvad, pappa är så sträng, och han ville helst, att jag skulle hålla mig till mina dockor ännu, och så säger han att du...»

»Hvad säger han? Tala! Jag är beredd på allt. Jag öfverser med sådana barnsligheter. Säg ut, älskade!»

»Han säger, att du är bara en pojkvasker, som gjorde bäst i att hålla dig till dina böcker, och att om han får tag i dig, så...»

Hon tystnade. Vinden susar genom grenarne liksom med ett ironiskt löje.

»Du gråter, min skatt! Jag skall hämnas dina tårar, en för en.»

»Ja.»

Den darrande, lilla rösten förlorar sig i ett utbrott af snyftningar.

»Din far är en barbar, en tyrann liksom min, men hvad gör det. Kärleken är ljus, kärleken är makt, den aflägsnar alla hinder, besegrar alla svårigheter. Om några år är du min!»

»Ja, men om du inte går igenom examen till...»

»Jag skall gå igenom! Åh, hvad är det för en bagatell. Jag skall gå igenom, hur orättvisa lärarna än äro. Maria, jag har något med mig åt dig; jag har pressat den till mina läppar, ah, så många gånger. Lofva mig att alltid gömma den, till och med när den vissnat. Tag emot den... med händerna. Nej, med förklädet, det är bäst.»

Hon håller ut sitt lilla förkläde och han kastar dit en pensée, stor och sammetsglänsande, med ett par af bladen mörka och försedda med guldpriklar, som likna en lefvande människas lysande pupiller.

Hon tar den med sina små darrande händer och och trycker sina läppar mot dess blad.

»Svär att du ej bedrager mig», bönfäller den eldige älskaren på femton vörar, »lofva mig vid din moders minne, att ingen annan...»

Hon gråter häftigare än någonsin.

»Stackars mamma, om hon nu kunde se mig från sin himmel, skulle hon inte vara nöjd med mig. Ack, hvad det är mörkt! Tänk om pappa misstänker något, eller om din pappa...»

»Åh, prat! De sofva på sitt gröna öra. Vid deras ålder vet man ingenting om kärleken, förstår du! De komma ej ihåg, hvad det vill säga att älska, älska som du och jag, utan feighet, utan fruktan, med lycksalighetens fullhet, med denna berusning...»

Denna fras, som han läst i en realistisk roman, kom han inte ut med i sin helhet, och det var kanske derfor månen bakom molnen gömde sitt leende ansigte.

»Alfredo, det är sent. Låt mig gå.»

»Nej, icke ännu, älskade. Hur kan du i denna hänförande, ljufva natt tänka på sömn? Jag är vak. I mina ådror brinner en eld, som förljagar sömnen. Jag känner mig beredd att företaga något stort, något hjeltomodigt... Men tyst, hörde du inte något?»

Rösten, som tilltagit i styrka och manhaftighet, dör bort i ett utrop af vild, barnslig förskräckelse. Trästegen knakar, darrar, skakas häftigt af osynliga händer.

»Din slyngel... nu har jag dig då ändtligen. Pojkvalp, som inte är torr bakom öronen ännu, jag skall lära dig, jag — Klatsch, klatsch.»

Vinden ger till torra hänskratt i grenarne, under det att ömkliga jämmerrop höras från andra sidan muren, och månens stora, hvita ansigte, som medlidligt beslöjar sig i den nattliga dimman, höljer i mörker skammen af den faderliga upptuktelsen.

Panoptikon.

Stockholm har redan fått sitt Panoptikon och får i dagarne sitt jättepanorama, sin rundmålningsbyggnad. Det var just hvad som fattades oss, ty eljes hade vi allting, utom pengar, som vi aldrig ha haft och troligtvis heller aldrig få i den mängd, som vi behöfva. Men det gör mindre, ty vi lefva i alla fall alltid, som vi skulle ha vår lilla million i säkerhet; vi dragas gerna med vilgans och björnar, bara ingen får veta annat,

än att vi ha allting fullt upp. Är skenet bevaradt, så är allting godt.

Eljes hade vi ju, som sagdt, förut allt hvad man kan begära: parker, esplanader och kyrkor, palats som ramla och palats som stå tills vidare. Vi hade gas och elektriskt ljus, dammiga gator och romerska bad, frälsningsarmé, kapplöpningar, roddklubbar, varietéer och federation; — endast Panoptikon och rundmålningarna saknades, för öfrigt var storstaden komplett.

Det var riktigt förargligt förr i världen, när herr Sörensen någon gång tittade öfver hit på ett kort besök. Han gör det sällan, ty han ser hellre, att vi fara till Kongens By och lemna vår reskassa kvar der, och kan han få »snyde» oss en smula i all gemytlighet, så gör han det så hjertans gerna. Men om han någon gång kom på kontra-visit och vi trafvade omkring i vårt anletes svett för att visa honom all stadens härlighet, så sade han alltid, just då vi trott honom vara som mest öfvervåldigad:

»Meget pænt! Virkelig meget nydelig alt-sammen! Men la' mig spöre dem: hvor har De deres Panoptikon?»

Vi hängde på hufvudet och sågo tillintegjorda ut. Vi hade ju intet Panoptikon.

»Ikke!» säger herr Sörensen och låtsas se »forbaused» ut, medan han triumferar i sitt stilla sinne. »Saa maa De s'gu lægge dem til ett Panoptikon. De skulle saamænd se vores derhjemme i København. Der gaar næppe en eneste uge, at jeg ikke tager konen og børnene med i Panoptikon. Ah, det er saa overmaade bildende og pænt og virker saa pirrende paa fædrelandsfølelsen.»

Herr Sörensen har, i förbigående sagdt, varit i sitt Panoptikon två gånger, och den ena gången blef han bjuden af en affärsvän från Skåne, för att han skulle vara hans ciceron.

Nu kan herr Sörensen emellertid komma hit. Nu ha vi både Tivoli och Panoptikon. Vær's go!

* * *

Kanske det inträtter er, min nådiga, att göra en liten titt upp i vårt endast en vecka gamla Panoptikon? Jag skall med nöje tjänstgöra som ciceron. Ni tillåter ju, att herr Sörensen får följa med?

Ni kastar en gillande blick på den ståtliga biljettförsäljaren i sitt präktiga livré: gult och blått. Skyltgruppen, Gustaf III i Sergels atelier, har ni redan tagit i betraktande utifrån gatan. Den skänka vi en blick i förbigående och stiga upp för trappan.

Den korrekta gentlemannen i vestibulens ena hörn med sina två ordensstjerner på den mörka fracken är presidenten Carnot. Hvarför han slagit sig ned här? Vet inte; kanske väntar han på Boulanger, som är der inne, för att påskynda hans färd — utför trappan.

Två steg, och vi äro midt inne i Afrika. Stanley till höger och löjtnant Möller till venster från åskådaren. Ni behagade observera, att de se lika ungdomliga ut båda två, hvilket tyder på, att Afrikas klimat icke är så ohelsosamt, trots hettan, som väl i alla fall icke är fullt så tryckande nere i Kongo, som här uppe i Panoptikon. Belysningen och fonden äro lyckade, inte sant, och de båda svarta fulingarne till infödingar göra ju god verkan.

Vi tråda oanmälda och utan alla ceremonier in till vår konungafamilj, som vi lyckas öfverraska i en förtrolig stund vid kaffekoppen inne i drottningens rum. Kanske är öf-

verraskningen icke så fullständig ändå, ty hela den höga familjen, de manliga medlemmarna i synnerhet, äro ju i stor toalet med ordnar och kraschaner. Och vi, hr Sörensen, som komma i halmhattar och kavajer!

Kanske ni behagar ta plats i fåtöljen, min fröken. Aj, hr Sörensen, luta er inte så långt fram, ni sticker ju näsan i hans majestäts kaffekopp.

Jaså, min nådiga, ni tycker att kungen och prinsessan Eugenie äro bäst och att prins Karls benkläder, i synnerhet venstra hälften, se en smula tomma ut. Säg inte det till hr Oskar Berg, ty han har gjort alltsammans efter de noggrannaste mått.

Hva' behagas, hr Sörensen? Tror ni att damen midt emot konungen är vår unga prinsessa. Vi ha ingen prinsessa, hr Sörensen, men vi ha en drottning, som ser mycket ungdomlig ut — i Panoptikon.

Ni finner kanhända, min fröken, att hr Oskar Berg inte riktigt gillar kronprinsessans näsa, utan gifvit den en nästan grekisk form, då den, som hon i verkligheten täckes bära, är af en mycket nationellare typ, sådan som mest brukas på vissa trakter i Östergötland. Är jag oartig mot hennes kungl. höghet, säger ni? Visst inte. Tvärtom tycker jag mycket mera om det ansigte som naturen gifvit henne än det, som hon fått af hr Berg.

Vi gå in i det lilla genomgångskabinettet. Hr Sörensen klifver på, knuffar till Soto Maior med armbogen, bugar sig artigt och säger ett »undskyld».

Nå nå, hr Sörensen, ni är inte den första, som blifvit lurad af vicomtes illusoriska uppenbarelse, och blir nog ej heller den sista. Den åldrige diplomaten med sin eleganta, spensliga figur är Panoptikons utan gensägelse mest lyckade företeelse.

Han är också Panoptikonbolagets älsklingsgubbe, om det uttrycket tillåtes mig. Hans ansigte är så karaktäristiskt, så lätt att träffa. Och så har det gått så litet vax åt till hans figur. Den vicomten förstår ju att vara älsklig och vinnande på alla sätt och vis! För att visa sin erkänsla har bolaget inrymt honom i sitt eget lilla förtjusande kabinett tillsammans med en härlig Venus, en artighet, som vår gode vicomte säkert förstår att sentera.

Se på honom, hr Sörensen! Han är ju er minister också, men det är inte ofta han gör Köpenhamn den äran, ty Soto Maior älskar Stockholm och han är finsmakare, en äkta gourmet så väl i fråga om städer som om allt annat.

Le inte, min nådiga! Vi komma till Panoptikons allvarligaste scen: gamle kejsar Wilhelms dödsläger. Ett präktigt hufvud på den döde kejsaren och en Bismarck, som fröken Agnes Kjellberg har all heder af. Men den unge kejsar Wilhelm, inte är han den, som vi sågo landstiga vid Logårdstrappan den 26 juli i fjol? — Knappast.

General Boulanger står vid dörren stadd på reträtt — »en revenant de la revue». Har han varit inne i operaartisternas foyer för att af hr Fredrikson lära sig, hur en parisare skall uppträda? Kanhända det, ty hr F. kan ge lektioner i den konsten, äfven åt infödingar.

Vi dröja några ögonblick vid den sorgliga scenen från kejsar Fredriks dödsläger. Under tiden går hr Sörensen på egen hand fram till Nansens tittglugg, förvånar sig öfver att den djerfve polarfararen har så skefva och bräckliga fortkomstledamöter och väntar på att vaxfiguren, som man stält på försåt i glug-

gen bredvid, skall lemna plats. Se'n han sagt sitt »undskyld!» tre gånger med aftagande vänlighet i tonfallet, styr han fram till Rättvikskullan vid trappbalustraden.

»Min kjönne pige, den herre der er jo uartig!»

Kullan visar inte heller det minsta deltagande, fastän hon eljes är »som ett vax». Hr Sörensen blir desperat och försöker att klifva ut tvärs igenom spegelväggen.

Vi taga hand om hr Sörensen, hvars gemytlighet håller på att ge vika för helt andra känslor, och tråda fram till den lyriska scenens celebriteter. Hr Anders Willman ser så gentlemannamässigt förbindlig ut, som om han aldrig i sitt lif hade haft ett uns af Mefistofeles i kroppen, och så belåten, som om Gasparone aldrig existerat annorstädes än i en italiensk röfvarelegend. Hr Fredrikson är förnäm och ståtlig, hr Hedin fryntlig och fröken Ek en smula stäld i skuggan af fröken Klemming, ett fiffigt och verklighetstroget grepp af anordnaren.

Ett glas selters och en smula frisk luft vore kanske inte ur vägen efter den ångskåpskur vi genomgått. Det kunna vi få, om vi sträfva uppför ännu en trappa. Kaffet är trefligt och luftigt, Smålandsstugan, eller hvad det nu är för en stuga, originell ända till osannolikhet. I förbigående ha vi sett åtskilliga grupper, »som inte äro här», för att tala med den gamle pådagogen.

Sedan vi nu pustat ut, gå vi in till hr Ernst Ljungh, den värste klippare, som världen känner, bland lekmän åtminstone. Hr Sörensen stannar kvar, ty när han får höra, att man kan bli klipt der för 1 krona, så tar han sig bakom örat och menar, att han godt kan dröja, tills han kommer hem till Köbenhavn, der Jörgen Pedersen, Wimmelskaftet 4, 1½ tr., se'n 28 är tillbaka skött om hans coiffur. Han misstänker, att det der anbudet med klipping till 1 krona är ett försök att »trække ham op».

I fonden af hr Ljunghs rum se vi en dörr, och öfver axeln på en bred matrona skymta vi ett tropiskt landskap i svag belysning. Matronan talar om för sitt sällskap, att det är »Tippentipp-gruppen».

* * *

Utän vidare meningsskiljaktighet komma vi öfverens om att ge oss af ned igen och lemna likplundrarne i källaren i ostördt utöfvande af sin ruskiga handtering. Ut på gatan! Frisk luft, dagsljus, strålande dagsljus öfver Kungsträdgårdens härliga gräsmattor. Det Panoptikon, som vår Herre i förening med stadsträdgårdsmästaren Medin m. fl. sakkunnige biträden der arrangerat, är i alla fall sådant, att vi skulle vilja ge hög entré för att se det, om vi inte hade det gratis för våra ögon hvar endaste dag.

Men det Svenska Panoptikon var ju heller inte så illa, min fröken? Man måste ta i betraktande, att det blott är början. Ingen opposition, ingen malplacerad »Fædrelandsfølelse», hr Sörensen. Liten kan bli stor, och om våra gubbar inte äro så talrika som edra, så ha de åtminstone mera fraicha och vårdade peruker.

Farväl, min fröken! Åh, jag ber, inga tacksägelser! Men eftersom jag haft den lyckan att icke allt för mycket misshaga er som ciceron — tänk om vi ibland skulle träffas i Panoptikon?

Hvad jag menar? Jo jag menar, att Idun kunde nog också bestå sig sitt eget lilla Pa-

noptikon med grupper och personer ur det dagliga lifvet, inte modellerade i vax precis, inte så korrekta och högtidliga som dem vi sågo der uppe, utan blott flyktigt skisserade med blyerts. I stället skall omvexlingen bli så mycket större och årsabonnementet på ett sådant Panoptikon kostar rakt ingenting för Iduns läsarinna. Får jag äfven då bli er ciceron, så skall jag känna mig både lycklig och stolt.

Ni nekar inte? Tack, min nådiga! *Au revoir* i Iduns Panoptikon!

Adjö, hr Sörensen! Hils deres kone!

Scævola.

Ett sträfsamt lif.

sedt från dess ljusare sidor.

Det är ingaluuda min afsigt att söka vederlägga Augustas påstående att lärarinnans kall är ett sträfsamt lif, men i vissa punkter af hennes i mörk färgton hållna skildring är jag ej fullt ense med henne. Först skulle jag dock vilja förutskicka den anmärkningen, att om denna bana valts och fullföljes på sätt som A—a skildrar det, så kan följden blifva och blir i många fall sådan som hon troget återgifvit.

Finnes då icke äfven i detta kall någon ljusglimt, och är det manne säkert, att A—s målning håller streck? Så t. ex. säger hon, att det fordras ett »lillgammalt» lefverne, för att förvärfa sig folkets erkänsla, förtroende och deltagande. Jag tillåter mig betvifva detta påstående, såsom varande fullkomligt grundfalskt. Tvärtom tror jag, att hon på detta sätt aldrig vinner det, ty man vinner aldrig något genom att vara hycklad, tillgjord och onaturlig, om inte just det som A—a talar om. »Ingen jemnärig förstår henne, och de äldre göra beskärmande miner bakom hennes rygg.»

Men hvarför då ej vara »naturlig» sådan hon är? Har hon ett »gladt och muntert» lynne, hvilket jag skulle tro just på denna plats är af nöden, hvarför skall hon »polera bort» det? Manne »barnens respekt och föräldrarnes aktning» förloras derigenom? Visst icke, förutsatt att hon troget och med allvar sköter sin plats och förstår, att allt har sin tid. Sedan kan hon gerna bland barnen och deras föräldrar vara liflig och glad, göra sig förtrogen och hemmastadd, sätta sig in i deras vanor och lif, och hon skall snart finna, att man vinner kärlek och välvilja genom att sjelf vara kärleksfull och välvillig, och ej genom att vara »dyster, afmätt och lillgammalt», och föräldrarna lära sig snart betrakta henne som en välkommen, gammal bekant i huset.

Har hon så tillfälle och tid till att då och då deltaga i barnens lekar eller anordna små fester och utflygter för dem, der allt skoltvång är bannlyst och de få tumla om af lif och lust, skall hon snart vinna barnens kärlek och förtroende, och manne det ej uppväger den nimbus af fruktan och respekt, som hon möjligtvis förlorar? Och skall hon ej fortare lära känna barnens individuella egendomligheter, lynne och karaktär och lättare lära sig behandla dem efter deras olika behof?

Men det finnes ty värr många lärarinnor, som, genom att i skolan och hemmen alltid visa sig kalla, stränga och allvarsamma, göra skolan till en »iskälare», der barnen tvina bort af brist på sol, och sig sjelfva till en fasa för barnen, hvilka, så fort sig göra låter, springa undan, då lärarinnan visar sig i grinden. Och derför får denna aldrig erfaras den ljufva känslan af att veta sig vara »älskad och afhållen» af de små eller efterlängtd, kanske mött långt borta på vägen af glada röster och öppna armar, hvilket i mitt tycke är den bästa uppmuntran och största glädjen.

Och när så barnen komma i skolan första gången, får hon anlita hela sin förmåga att få dem att tala, och vanligtvis aflöper det ej utan många tårar och ledsamheter, hvilket trassel hon kunde ha undvikit, om hon gjort sig till vän med barnen i hemmet.

Jag skulle derför till alla lärarinnor, som möjligen läsa Idun, vilja säga: »Låten ej modet falla, ty då råken I snart in på slentrianens slippriga väg. Ären I nog lyckliga, att af naturen vara begåfvade med »friskt humör» och »gladt lynne», söken ej »polera bort» det och blifven ej »lillgammalt», utan värden det som en dyrbar skatt, som på ingen plats behöfves bättre än i skolan.»

Han I anlag för tungsinne och grubbel, kämpen deremot! Tänken ej bara på skuggsidorna och den mörka framtiden! — »Hvar dag har ju sin omsorg»,

och hvarför skolen I då missmodigt sörja? Söken hellre att draga all möjlig vinst af de ljusa sidor, de fördelar I egen. Han I en vacker natur, skog och sjö omkring er, ströfven då ut, hemten helsa och krafter, tagen barnen med er ibland och lären dem beundra naturens stora hemligheter! Det är bättre än att sitta med strumpan inne i den qvafva luften och grubbla öfver »framtidsperspektiv».

Han I lämbibliotek, så läsen, odlen edra själsgåfvor, följn med er tid i alla afseenden, så mycket I kunnen, det är uppriskande.

Han I jemnäriga bekanta omkring er, gören er förtrogna med dem, om de äro värda det, d. v. s. om I kunnen högakta dem. Glädjens med de glada och trösten, så vidt I kunnen, de bedröfvade, och framför allt, kommen ihåg, att edert arbete ingalunda är likgiltigt och betydelselöst, utan mycket ansvarsfullt och mången gång också har sina ljusa sidor.

Och sedan — om vidrigheter, törnen och stötestenar skulle möta er, förmäns och öfverordnades orättvisa, misskännande eller öfversitteri, föräldrars oförstånd m. m., hvilket för den reflekterande, finkänsliga lärarinnan ibland kan kännas påkostande, ja, rent af outhärdligt — hvad gör det ändå, då I hafven det medvetandet att »troget och samvetsgrant» hafva arbetat?

Ja, äfven om I ock skullen bli sedda öfver axeln af någon förnäm ung dam, som tycker sig något vara, derför att hon kan »rådråka» tyska, franska, möjligtvis också engelska språken, eller derför att hon är rik och ej behöfver göra annat än roa sig och vänta på »friare» — det vittnar i alla fall om brist på takt och om falsk bildning, och det skadar er ej, äfven om det sårar, kanske också förbittrar. Mån I blott komma ihåg, att det gäller att vara trogna i det lilla, på den plats der I ären satta, och låtom oss hoppas, att den dag ej är långt aflägsen, då det blir möjligt för den »obemedlade flickan» lika väl som för gossen att genom studier bryta sig en bana, då lust och häg drifver henne dertill.

Mimmi.

Jag eller du?

Berättelse af Marie von Olfers.

(Forts.)

»Förtjenat det har han inte. Men för den kära fredens skull får jag väl offra mig.»

Hon band samman en vacker bukett rosor och vandrade segerviss upp på hans rum. En flod af solljus trängde med henne in i kammaren, i hvars midt hon stod som en förkroppsligad solstråle. Hennes friska skönhet öfverraskade Klas, så som ofta naturen öfverraskade honom, då han efter långa, skumma arbetstimmar kom ut i det fria och erfor verdens härlighet. Ja, detta var en annan luft än den, i hvilken han lefde. En tränad deretter, efter lycka, efter ljus grep honom. Han trädde Kathe ett steg närmare, hans bleka kinder rodnade. »Ni kommer till mig!»

»Ja, hur skulle vi annars träffats,» skrattade hon skälmskt. »Bergat kommer till Mahomed, men nu måste också Mahomed vara de arma dödlige dernere nådig och stiga ned ur sina sju himlar.»

»För det första är jag ingen Mahomed, och för det andra kommer jag ej från några sju himlar.»

»Nå, då skall den enda, i hvilken vi lefva, behaga er så mycket bättre.»

»Han nog mig, men huru jag honom? Jag, en tråkig, gammal enstöring!»

»Gammal? — Ni är ju jemt lika ung som Sigfrid.»

»Jag fruktar, att jag var gammal redan som barn. Ären göra det inte.»

»Nej, men lifvet; hur skulle ni bli annat än gammal och tråkig bland alla dessa siffror och tal? Mig skulle deras åsyn på en enda dag göra mjeltsjuk. Kom ni, dernere är allting nöje — förlustelse!»

»Nöje! Förlustelse! Och deribland ett staccars arbetsdjur som jag!»

»Det är just det, ni inte får vara. Sigfrid vill rakt inte, att ni så här pinar ut er för hans skull. Skaka ni af er det ok, som ni sjelf pålagt er. Lef en smula med oss lyckliga!»

»Som en af nåd fördragen; det skulle plåga mig mer än min sjelfvalda ensamhet.»

»Nej,» ropade Sigfrid, som i det samma trädde in, »som vår krona, som det skönaste smycket i vårt sköna lif. Huru glad skulle jag inte vara att åter ha dig vid bordet; ingenting smakar mig utan dig!»

»Der ser ni, hurudan han är,» inföll Kathe, »jag räknas inte engång, om inte ni är med; gör mig, arma nolla, åter till någonting med er siffror.»

Sigfrid log. »Vår vänskap är äldre, det får du inte glömma! Kom Klas, bevisa henne, att allas vår kärlek trifves till samman, och att vänskapen från en menniska sådan som du är en mans högsta lycka.»

Följande dag var han dernere. Kathe mottog honom synnerligen älskvärdt med tusen små skälsmaktigheter, som skulle ha gjort lättare lynnen mycket nöje. Han förstod dem ej, honom besvärade de, han log förläget och kunde icke fånga ordet, som hon uppsluppet kastade till honom.

Om de voro allena, gick dock jemförelsevis allt bra. Det svåra var gästerna, som i detta muntra hus flögo ut och in — sällskapen. Från mycket befriade honom hans arbete, dock ej från allt, ty Sigfrid öfvervakade noga, att han kom, sörjde för, att han hade en god plats, att ingen orätt skedde honom från den öfvermodiga ungdom, som umgicks i hans hus.

Mången strid hade han om den saken med Kathe, som ofta förargade sig åt Klas' surmulna ansigte.

»Denne Don Quixote,» sade hon, »denne riddare af den sorgliga skepnaden! Du gör honom sjelf anspråksfull och högmodig öfver sin misère, det är den sämsta sorts högmod! Hvarför måste han alltid ha det bästa? Mig har du också kär, men inte visar du alls sådan hänsynsfullhet mot mig!»

»Du behöfver det inte, du är i alla fall lycklig.»

»Jag önskar, jag vore olycklig, så att du kunde visa samma intresse för mig. Männens vänskapsförbindelser före äktenskapet äro ett sannskyldigt förderf för den husliga trefnaden. Frun behandlas som en docka, en leksak; hvad som är allvarsamt, derom talar man med vännen — är det inte så, Sigfrid?»

Han omfamnade henne. »Och om det nu så vore, skulle du då inte gerna vara just den ljusa sidan i mitt lif?»

»Jag vill vara ditt allt, Sigfrid!»

Sådana samtal voro icke sällsynta. Med rätta heter det i folkets mun: »Två älska hvar andra, tre strida.» Var det den lilla fruns oresonlighet eller endast en slump — för det mesta stod Sigfrid på Klas' sida emot henne.

Till sist kom det ofta vid dessa strider till hårda ord, stingande som törnen, farligt skarpa; ord, dem man ej skulle ha tilltrott en sådan rosenmun. Derefter klagan och tårar. Det var en oupphörlig retsamhet öfver dumma, obetydliga saker, som endast genom det sätt, på hvilket det uppfattades, störde friden. En hvar sade sig sjelf i tysthet, att detta samlif icke var någon lycka, men ingen hade mod att uttala det.

Klas hade flere gånger uteblifvit vid måltiderna. Sigfrid önskade emellertid, att hans

plats skulle stå till reds. Han hade sagt honom, att han därför ej behöfde känna något tvång; kom han, så skulle han alltid finna sitt kuvert.

Detta var ett för en husfru obehagligt arrangement. Många gånger hade hon försökt att eröfra platsen, skaffa sig visshet. »Bankos vålnad är förskräcklig», sade hon. »Hvarför skall din vän ha alla rättigheterna, vi pligterna?»

»Liksom han inte uppfylde sina pligter samvetgrannare än vi våra. Han är själen i detta öfverflöd, arbetsbiet, som förser oss med honingen.»

»För mig förbittrar han den åtminstone ordentligt. Jag önskar, att vi hade lemnat honom i hans vrå. För mig är han som en fläck, en mörk fläck på min sol. Detta är outhärdligt, med honom kunna vi intet, utan honom ej heller. Honom ser du i allt till godo, mig i intet.»

»Emedan du är skulden till, att Klas ej finner någon trefnad; han är som ett lam.»

»Naturligtvis — och jag vargen! Du skulle inte ha ställt mig emellan er, Sigfrid.»

I dag stod åter den lediga plats tom, hvilken hon så gerna hade besatt med en genomresande väninna. Bordet var redan fullsatt af gäster, men för en ytterligare fans ännu plats. I tio minuter till väntar jag, tänkte hon, sedan föreslår jag henne att stanna. Efter fem minuter tröt henne tålmodet, och väninnan blef inbjuden. På lördagen brukade ju Klas som oftast utebli. Sigfrid var för artig att göra någon invändning.

De hade just satt sig till bordet, då Klas steg in. Han observerade genast, hur det hängde samman, och försökte obemärkt smyga sig ut. Sigfrid hade dock sett honom. Då han åter blef ensam med Kathe, blef han för första gången häftigt emot henne och slöt med att säga, att om hon lemnade bort

vännens plats, kunde hon på samma gång utesluta hans; han ämnade då icke äta hemma.

Hon snyftade och försvarade sig; han ville ej höra derpå, utan slog dörren igen och gick upp till Klas.

Vännen var mycket bedröfvad öfver Sigfrids vrede. »Stackars fru», sade han. »Hon har alldeles rätt, det går inte med mig. Låt mig endast åter vegetera som förr, för många menniskor duger intet annat; de äro födda till ensamhet och skola förbli det och ej tränga sig in i lyckliga förhållanden.»

»Jag förstår inte Kathe, en sådan öppen och hjerteglad natur.»

»Jag förstår henne mycket väl», svarade Klas, »hon vill ensam ega dig.»

»Som om mitt hjerta vore så litet.»

»Vore det också aldrig så stort, Sigfrid, den, som älskar, ertappar sig lätt med att icke unna någon annan den allra minsta plats. Jag har också gått igenom den krisen. Men nu vet jag, att om jag också på nytt måste ut ur huset, ur ditt hjerta fördrifver mig intet.»

Det var en vacker, varm afton; solen strödde här och der sin rodnad öfver ett grått litet moln, som i sin obetydlighet aldrig hoppats på en dylik glans. Klas vandrade tankfull fram genom den skuggiga trädgården. Hvad han borde göra hade han klart för sig, han måste bort, bort ur huset. Sitt arbete kunde han ju dock egna honom, ty han kände med stolthet, att han blifvit outhärdlig. Han skulle tala med Kathe, han ville skiljas i godo, snart, genast i dag; svårt var det icke, hela hans egendom rymdes i en liten koffert. Ett afsked med Sigfrid tilltrorde han sig ej. Vännen skulle ej släppa honom. Om ock Kathe sedan ensam egde honom, skulle hon dock ej kunna uttränga honom ur detta trogna hjerta, från denna enda lilla fläck paradys. Han kunde lugnt gå.

Då han steg in i den dunkla trädgårds-

salongen, lyfte Kathe hufvudet, hon snyftade öfvergifvet som ett barn, hvilket tänker, att nu är allt förbi:

»Ni kommer väl för att yfvas öfver er triumf», ropade hon förtördnad. »Godt, se, se nu här — jag är olycklig, mycket olycklig, och ni är skulden dertill. Sigfrid älskar endast er, tänker endast på er! Ni har kommit som en ond engel i huset, som olyckan sjelf.»

»Jag vet det», svarade han sorgset. »Jag skulle ha hållit mig fjerran från solen.»

»Ja», ropade hon egoistiskt, »emedan den förmörkas, der ni är.»

»Men om jag nu ginge bort ur detta ljusa hem, skulle ni hysa något litet medlidande med mig.»

»Sigfrid kommer inte att släppa er.»

»Jag skall göra, hvad som är rätt, derifrån kan ingen hindra mig.»

Hon hade rest sig, ur de förgrättna ögonen lyste af oförstäld glädje. »Gud välsigne er därför», sade hon, räddande honom handen. »Jag hoppas, det kommer den dag, då ni vänder åter. Lemna mig ensam med Sigfrid för en liten tid allenast, alldeles ensam. Ni eger ju redan mer än jag, hela hans barndom. Då och då kan ni ju komma till oss.»

»Nej», svarade han och kysste hennes hand.

»Från nu måste vi vara alldeles skilda; ej heller skall Sigfrid komma till mig, det blefve ju blott den gamla historien. Han måste vänja sig af med mig. Vid arbetet ser jag honom gå till och ifrån; det är tillräckligt. Arbete, tyckes det, blir alltid min lott, men ock min tröst.»

»O», snyftade hon, »ni skall finna lönen därför, jag vill bedja derom af allt mitt hjerta!»

(Forts.)

Bidrag i alla ämnen mottagas med tacksamhet.

För sommaren.

Syltningstiden är nu inne, och de om- tänksamma husmodrarna hafva mycket att bestyra. Mången oerfaren husmoder har nog emellertid i början fått ett eller annat syltkok förstördt, utan att hon kanske kunnat finna någon rätt förklaringsgrund dertill. Rätt ofta står denna att finna deri, att ett odugligt kokkärl blifvit användt. Nu för tiden finnas emellertid i handeln att tillgå utmärkta, för syltning afsedda kokkärl. Bland de bästa i detta hänseende torde vara *Anker Heegaards emaljerade kokkärl*. Ett af handelskemisten härstädes utfärdadt intyg visar, att af fem olika fabriker af emaljerade kärl, som af honom undersökts, emaljen uti de af Anker Heegaard tillverkade kokkärlen både är giftfri och bland de undersökta profven minst angripes vid kokning med syror. De torde sålunda med skäl kunna rekommenderas.

Sherry-cobble. I ett dricksglas tages sönderkrossad is, några teskedar strösocker, 2 spetsglas konjak, litet smultronsaft och en droppe citronsaft. Denna angenäma dryck uppsuges med små vass- eller halmstrån; somliga begagna sig äfven af dertill gjorda glasöfr.

Marquise. $\frac{1}{2}$ kilo toppsocker lägges i en porslinskål och litet vatten slås öfver sockret, så att det smälter. Deri slås en butelj rhenskt vin och två flaskor seltersvatten. Ilägg sedan skifvor af 2—3 citroner. Drycken bör serveras iskall.

Matlagning.

Vild fågel vidlåder ofta en viss obehaglig *transmak*; denna kan man taga

bort, om man fyller fogeln med rensade morötter, hvilka dock sedermera ej kunna ätas.

Kafflever stekes vanligen hel; men rätt smaklig blir den, och kan lagas på mycket kortare tid, om man skär den i skifvor, hvilka man torkar, vänder i salt och groft mjöl och steker bifv. För att profva, om den är färdig, sticker man med en gaffel uti den. Så länge en rödaktig saft sprutar fram, är den ej riktigt stekt.

Efterrätter.

Goda plättar. Ett $\frac{1}{2}$ Ⓢ sötmandel tillika med 8 à 10 bittermandlar rives fint. Detta blandas med 3—5 äggvitor och ett $\frac{1}{2}$ Ⓢ siktadt socker efterhand i ett stenfat, tills det blir väl blandadt, och sedan de i en varm ugn blifvit gräddade, lofordas de af alla.

God kaka. 4 ägg vispas och blandas med $\frac{2}{3}$ liter mjölk. Dertill tages $\frac{1}{3}$ liter stötta skorpor, 3 skedar skiradt smör samt socker och mandel efter smak. Gräddas. Uppstjelpes på fat och serveras varm.

Berlinerbröd. 5 ägg, $\frac{1}{2}$ Ⓢ socker vispas. $\frac{1}{2}$ Ⓢ klufven sötmandel, 3 ort hjorthornsalt, $\frac{3}{4}$ Ⓢ mjöl och cedroessens efter smak. Detta sammanblandas och breddes på smord plåt. Öfverstrykes med vispad äggula och beströs med socker. Skäres i aflånga bitar.

Strutar. 4 ägg, lika vltg socker och hälften d.o mjöl hopröres. Detta utslås

i små plättar på vaxad plåt och insättes i ugnen att höja sig. Hopvikas medan de äro varma till strutar och fyllas sedan med snömos som blifvit färgadt af sylt eller saft.

Bostaden.

Källukt i rummen. Det är en ledsam sanning att hela huset får en obehaglig känning af, när man kokar den omtyckta kålen i köket. Jag har nu fått lära mig ett sätt, som hjälper deremot. Man behöfver bara sätta en liten panna med ättika längst bort på spisen, medan kålgrytan står och kokar. (Ättikan drar till sig den narkotiska ångan och kan ej gerna sedan användas till matlagning).

Toaletten.

Kammar af sköldpadd, som blifvit glanslösa, eller af *jet*, som fått en ful, grönaktig färg, kunna upphjelpas, om man polerar dem med fin trippel eller pulveriserad pimpsten (fuktad med litet sprit) och efteråt med stearinolja.

Huskurer.

Utmärkt medel mot tandbölder, tandvärk och reumatisk värk. Man kokar upp stark ättika, blöter deri humle, som sedan stoppas i en linnepåse, hvilken lägges på det sjuka stället. Humlen ombytes, så fort den svalnat. Värken lindras genast deraf.

Hvarjehanda.

Tag vara på alla lappar och spint efter sömna, matrasklippning m. m., och om ni ej har för vana att sälja så-

dant, så klipp dem i bitar af ett frimärkes storlek. Stoppa härmed ett kuddvar. Har ni ej sjelf användning härför, finnes väl alltid i eder närhet någon fattig varelse, hvilken kanske ej har annat än halm i sin bädd, och som säkerligen med tacksamhet mottager gåfvan. Klippningen kan vara en lämplig sysselsättning för så pass stora barn, att man utan fara vågar låta dem handtera saxen. På mellanstunden bör det för dem bli ett kärt arbete, isynnerhet om de få klart för sig, att de arbeta för ett välgörande ändamål.

Husmodern kommer ibland i tillfälle att sjelf behöfva rensa rötterna till buljongen, men gör det alltid ogera i anseende till de svarta fingrarna under deraf får. Håller man händerna under vatten hela tiden man skrapar, så fara de dock icke illa.

Frågor.

Nr 161. 1) Vill någon godhetsfullt upplysa om hur man skall tvätta tricotif, för att de ej skola krympa? 2) Huru fettfäcker borttagas ur papper? 3) Finnes något medel mot hand- och fotsvett?

Nr 162. I nr 24 af tidningen Idun för detta år talar signaturen »Stenia» under rubriken »Sparsamhet i det lilla», om en apparat, som man ställer i mjölkpannan för att hindra mjölken att koka öfver. Hvar finnes en dylik apparat att få köpa? Svar emotses tacksamt af

Nr 163. Skulle någon af Iduns läsarinor som sjelf varit eller är lärarinna, godhetsfullt vilja gifva mig, som första gången skall ut såsom sådan, några råd, huru man bäst skall undervisa tre barn, hvilka alla äro vid olika åldrar.

Iduns Uträttningsbyrå

ombesörjer genom fullt kompetenta personer uppköp i alla möjliga branscher gratis åt Iduns och Skandinavisk Modetidnings abonnenter och för uppdrag åt andra mot en obetydlig ersättning. Alla saker skickas mot efterkrav och få returneras (dock genast) mot fraktkostnaden. Dubbelt porto torde medsändas. [241]

det verkligen för sig att tagas å bestämda mått, att man sedan ej behöfver prova det tillklippta plagget?

Nr 165. Kan någon ge ett råd, hur jag bör behandla kaffekitteln, så att ej innehållet vid uppkökning söper ut?

Nr 166. Hvad slags klister bör man begagna till att fästa etiketter, så att de ej mögla?

Nr 167. Hur skall man få grädda ett gå upp till skum?

Nr 168. Vore tacksam, om någon af Iduns läsarinor ville gifva mig anvisning på en praktisk kokbok, innehållande allt som erfordras till hushållet, d. v. s. icke blott matlagning utan äfven sytning och inläggningar.

Nr 169. Kan någon gifva oss anvisning på något verkligt godt fabrikat af chokolad och cacao bland alla de många slag som nu för tiden annonseras till salu?

Nr 170. Sigrd frågar om någon af Iduns läsarinor i nästa nummer vill lemna henne upplysning om, hvilken bok hon skall köpa för att få lära sig dukning och uppläggning af mat m. m.

Svar.

Nr 105. Till strutar å la Kramer väges 2 st. ägg. Tag lika vikt fint vitt socker och 4 lod hv.-mjöl, samt saft och skal af en half citron. Detta röres till det bladdrar sig. Vaxa plåtar och afkyl dem, samt stryk derpå med en sked af smeten, en rundel helt tunn och så stor som struten önskas, tills plåten är till hälften färdig. Grädda dem ej för mycket, aflag plåtarna med en knif och vik dem hastigt öfver en tillspetsad morot. De fyllas med vispad grädda och uppsättas i glasskål samt öfverströs med kulört strösocker. Serveras med sylt i dem eller sylt till dem.

Nr 111. Att vispa ägghvita är mycket lätt, men kan bero på trenne ting. Afskölj krus och visp med kokhet vatten, torka dem sedan med torr linne och låg vispen i sol eller stekugn, tills den är väl torr. Vispa skarpt i början då burk och visp äro väl afkylda. Ej den minsta prick af gulan får medfölja.

Nr 116. Ej någon resväska, men något som kan ersätta den, vill jag härmed beskrifva. På två alnars säckväfsstramalj syr man en korsstyngsbård utmed långsidorna och ena ändan. Bården bör vara fem tum bred och garnet bestå af två eller flere färger. Derefter fodras med grå domestik, hvar på tillklippas tvänne stycken af foddret, något mindre än halva längden. Dessa fastsys vid hvar sin ända af natten, hvarvid ett par små veck göras i hörnen, så att det rum, som härigenom uppkommer, ger plats åt en klädnings m. m. Emellan dessa båda rum fäster man små smala remсор, i hvilka man kan sticka in ett paraply eller parasoll. Slutligen gör man en vanlig plaidrem, hvilken man slår om nattsäcken, då den packad och hoprullad.

Nr 125. Att utrota myror är ej det lättaste, i synnerhet då de vid grusningen af gångarna inkommit i trädgården. Efter många försök har det lyckats mig att afhålla dem från mina blommor. Krossa aloe, upplöses den i sprit eller brännvin och utspäd den i trädgårdskannan med ljumt vatten, samt öfver-skölj jord och växter rikligen dermed en gång i veckan, men var ej noga om aloen.

Nr 130. Ett utmärkt karmelmed för kaffe är fläskvälv vil skrapad på båda sidor. En liten bit deraf ersätter fullkomligt fiskskinn.

Nr 132. För inträde i postverkets tjänst fordras, att vara fylda 18 år, samt ega kunskaper motsvarande studentexamen i Svensk ämneskrifning, geografi (allmän och i synnerhet fäderneslandets), Räknekonst och ett lefvande språk (främmande). Ansökan, åtföljd af prestbetyg samt bestyrkta afskrifter af betyg i ofvannämnda ämnen, insändes till Kongl. Generalpoststyrelsen. Betygen skola vara utfärdade af lärare vid högre läroverk eller universitet, eller i fråga om främmande språk af annan godkänd språklärare. — I ansökan bör stå, vid hvilket postkontor ni föredräs-vi skulle vilja genomgå elevkursen. Kursen är 6 månader. Osäkert är dock om ni blifver antagen till elev, ty efter juli 1886 skulle tillägg ej några elever mottagas. — Jag vill råda er till, att innan ni insänder ansökan först tala vid någon postmästare om saken.

Nr 133. Ljusgult gardintyg särdeles vackert, starkt och passande till finare fiskgarns-spetsar, kan för 60 öre pr aln erhållas genom fru Bergengren, Gemla.

Nr 147. Rummen i en munkpanna fyllas till hälften med vatten, pannan sättes på elden och då vattnet kokar upp, isläs ett ägg i hvarje rum och kokas i två minuter. Äggen upptagas med en flat sked och blifva, så behandlade, mycket vackra.

Nr 148. Stina kan, som jag, använda sina blomsterkort till en s. k. »makaris-bukett». Tag derjemte pressade, gula ormbunkar, tall-

qvistar och sädes-ax och sätt tillsammans i fason af solfjäder, sköld, eller lukett. Hårtill kan man fördelaktigt använda korten och det hela ser nätt ut i ett flickrum.

Nr 149. Man hänvände sig till »Pelle» adress: Hôtel Norrland, Hernösand.

Nr 153. Strömmingen rensas och sköljes väl. Anjovisen rensas äfven, hvarjemte benet borttages. Härefter inlägges anjovisen i strömmingen, och dessa senare läggas på tvären med ryggarne uppåt i lädan. Litet smör lägges ofvanpå, hvarefter lädan inskjutes i ugnen och uttages efter omkring en halftimme.

Nr 169. Af erfarenhet kunna vi på det varmaste anbefalla Suchards chokolad och cacao.

Innehållsförteckning:

Emelie Flygare-Carlén (med träsnitt af hennes porträttbyst, utförd af Augustinus Walenberg), af Bürger Schöldström. — Främmande toner. tolkade af F. Hög: 1. Kärlekspredikan, af Rückert; 2. Minne, af Weibrecht; 3. Ljfvets perla, af Dorer-Egloff. — Ett underbart land. Fragment ur en otroctt rese-skildring, skänkt åt Ave. — Floras barn. III: Pensée; från italienskan af Gladrin. — Panoptikon; af Scavola. — Ett strafsamt lif, sedt från dess ljusare sidor; af Mämmi. — Jag eller du? Berättelse af Marie von Olfers. (Forts.)

För sommaren. — Matlagning. — Efterrätter. — Bakning. — Bostaden. — Toaletten. — Huskurer. — Hvarjehanda. — Frågor. — Svar.

Annonser.

Annonspriis: 25 öre pr petitråd (= 10 stafvelser). Ingen annons införes under 1 kr.

Född.

En välskapad son. Stockholm den 6 ang. 1880. Maria Hellberg, Frithiof Hellberg. f. Björkegren.

LEDIGA PLATSER.

Värdinna.

För en bildad samt qvinnlig, musikalisk, ekonomiskt oberoende 25 å 30 års dam med god helsa, godt sätt och utseende samt af god familj och med vana vid skötseln af ett hushåll på landet samt förmåga att med sparsamhet och omtanke göra ett hem trefligt, finnes plats såsom värdinna inst. höst hos en medelålders, bättre ungar, bosatt i en folkrik och vacker trakt. Upplysande svar, helst ej anonyma, åtföljda af betygsafskrifter och referenser samt fotografi, som återsändes, torde insändas till »Ett trefligt hem», adress S. Gumælius annonsbyrå, Stockholm. De, som äro i saknad af ofvannämnda egenskaper torde icke göra sig besvär. (G. 21187) [342]

En anspråkslös och van lärarinna sökes för tvänne mindre flickor. Undervisning bör kunna meddelas i vanliga skolämnen, språk, musik och handarbeten. Löneanspråk o. betyg torde sändas, märkt »Häby», adr. Häby och Qvistrum. [344]

En ung flicka med glad o. jemt lynne kan erhålla ett godt hem hos en bildad familj på landet, nära stad, mot att lemna undervisning åt en 8 års flicka. Snart svar t. »Ingrid», Grenå. [343]

Hushållerska,

med godt och trefligt utseende, försedd med goda betyg om uppförande samt med skicklighet och vana att ordentligt sköta ett hushåll på landet, finner från 1 november anställning, om betygsafskrifter jemte uppgift om lönepretentioner o. ålder insändas till »Ungkarlshushåll», adress S. Gumælius annonsbyrå, Stockholm. (G. 21188) [341]

En bildad, anspråkslös flicka, ej för ung, med godt lynne, kunnig att på egen hand sköta åtm. enklare matlagning, samt villig att med husmodern dela värden om två små barn och f. ö. biträda med sömnad o. a. inom hus förekommande göromål, kan till hösten få plats. Vana eller åtm. håg att sköta barn fordras. Sök. kan påräkna åtm. en mån. ledighet på somm., vänl. bemöt. samt att anses som medl. af fam. Uppg. om ålder, pret. (helst äfven fotogr.) till Doc. J. A. Lundell, Upsala. Den, som ej motsvarar ofvanst. fordr., göre sig ej besvär. [338]

En bildad flicka af god familj, villig att biträda med barnens vård o. uppfostran samt deltaga i öfriga inom hus förekommande göromål, kan den 1 nästk. okt. få anställning i embetsmannafamilj i Stockholm. Godt lynne och angenämt sätt nödvändiga egenskaper. Är den härä reflekterar derjemte kunnig i finare matlagning, fästes dervid särskildt afseende. Goda rekommendationer erfordras. Svar med uppgift om ålder och lönepretentioner samt fotografi sändas till »Barnkär», Iduns byrå, Stockholm. [318]

En anspråkslös o. enkel flicka med godt lynne, ej allt för ung, kunnig att förestå och på egen hand sköta såväl finare som enklare matlagning, bakning, slag etc. samt villig att biträda med sömnad och andra inom hus förekommande göromål, kan den 34 nästk. oktober erhålla plats i landt-hushåll i närheten af Linköping. Goda rekommendationer erfordras. Svar med uppgift om ålder, lönepretentioner samt fotografi, om det finnes, sändes till »Ordentlig», Bankeberg. [319]

En något äldre, barnkär och pålitlig, barnjungfru samt en husingfru, kunnig i tvätt och strykning, erhålla platser den 24 nästk. oktober i närheten af Lidköping. Goda rekommendationer erfordras. Svar med uppgift om ålder o. lönepretentioner sändas till »N. N.», Bankeberg. [320]

Hembageri.

För 200 kronor kan en flicka på 6 månader få lära hvad till fin- och hembageri hör. Adress: Fröken H. Rundqvist, Strengnäs. [332]

PLATSSÖKANDE.

En bildad flicka, som flere år praktiserat i landt-hushåll och som är kunnig i alla hushållsbestyr, linne- och klädsömnad samt finare handarbeten, önskar plats till hösten. Svar till »F-a, 27», Iduns redaktion. [336]

Plats som skrifbiträde eller sällskap o. hjälp i familj önskas af en ung flicka af god familj. Svar till »Josefina», Iduns redaktion. [345]

Ett 30 års fruntimmer, som eger vana vid barns vård, önskar plats att förestå enklings hushåll, der barn finnas, eller ock i god familj för att vara behjelpig med barnens vård, sömnad, inom hus föref. göromål; äfven skrifgöromål, om så önskas. Svar till »Barnkär 1889», Iduns byrå. [337]

En anspråkslös flicka, som genomgått 8-klassigt elementarläroverk och sedan i sex år undervisat barn i vanliga skolämnen, språk och musik, önskar till hösten plats som lärarinna i någon bättre familj. Undervisar äfven i knyppling o. glasetning. Vackra betyg o. rekommendationer kunna företes. Svar torde godhetsfullt adresseras till »L. W.», Frinnyrd. [339]

Ett bättre, 25-årigt fruntimmer önskar pl. till hösten. Den sökande, som i flere år förestått ett större hushåll, kan sköta alla inom ett hus föref. göromål. Hon har dessutom genomgått särskilda kurser i konstväfning, finare handarbeten och llnnesömnad och skulle således äfven kunna åtaga sig att undervisa barn i handarbete. Reflekterande härä torde sända svar, märkt »Malvina», Skönvik, p. r. (G. 20659) [315]

En medelålders, anspråkslös tyska, hvilken flere år vistats i Frankrike och England, senast nu i Sverige, först som lärarinna, senast som sällskap och biträde vid små bestyr i huset, önskar nu erh. plats hos äldre personer el. äldre herre för att föreläsa, bitr. vid korresp. o. lättare hushållsbestyr. Talar o. skrifer fullt ledigt de nämnda språken. Upplysningar o. förfrågningar besvaras af frkn Hedda Wästfeldt, 3 Klara Vattugränd, Stockholm. (G. 3905) [316]

En ung vermländska, som förut haft anställning som lärarinna, önskar plats som barnsköterska i bildad familj. Svar snarast möjligt till »F. Å.», Karlstad, p. r. [328]

En anspråkslös flicka, van vid husliga göromål, sömnad m. m. samt äfven handel, önskar sig plats i familj. På lön fästes mindre afseende, mera på ett vänligt bemötande. Goda rekommendationer finnas. Svar torde sändas t. »Augusta», Iduns byrå, Stockholm. [333]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius

Lilla Vattugatan 24. Behandlar företrädesvis mag- och hudsjukdomar. Praktiserar 1 juni—1 sept. vid Hjo vattenkuranstalt. [153]

Doktor Carl Flensburg

14 Lilla Vattugatan 14. Hvardagar 1/23—1/24. Helgdagar 10—11. Behandlar företrädesvis Barnsjukdomar. [341]

Tandläkaren Adolf Hörnström

20 Regeringsgatan 20. Mottagningstid helgfria dagar 10—2 och 4—6 e. m. OBS! Verkställer allt, som hörer till tandläkarekonsten. [240]

Klädnings-tyger Profver kostnadsfritt. Requisitioner fraktfritt. Obs! Ett album modeplanscher medföljer.
Fr. Marcus, Kongl. Hofleverantör Stockholm.

Emaljerade Syltgrytor

af **Anker Heegaards** utmärkta tillverkning finnes till salu i minut i hvarje välsorterad Jernhandel eller Bosättningsmagasin samt i parti i *Skoglund & Olssons Gjutgodsupplag*, Lilla Vattugatan n:r 34.

För undvikande af förveklning med andra fabrikat af samma form, men sämre kvalitet, bedja vi få fasta uppmärksamheten på, att *alla körl af Anker Heegaards i Köpenhamn tillverkning* äro försedda med vidstående fabriksmärke. [346]

Med. Dr. ERNST SALÉN, Ögonläkare.

Bostad: Stora Vattugatan 2.
Mottagning: helgfria dagar kl. 10-12 f. m.

Tandläkaren
Constance Elbe,
Humlegårdsgatan 8, 2 tr.
Rådfrågningstid 1-2. [120]

ROLAND MARTIN
Tandläkare
Wasagatan 10, Stockholm,
snedt emot Centralstationen. [243]

En bättre flicka önskar till hösten under husmoders ledning genomgå en praktisk lärokurs i hushållet och betalar 300 kr. i inackorderingsavgift pr år. Svar torde adresseras: »300», Ludvika, p. r. (G. 4107) [340]

Husmödrar!

Försöken *Th. Winborg & C:s* i Stockholm tillverkningar af

bästa utländska fabrikat. Tillhandahållas hos Hrr specerihandlare. [95]

GUSTAF HOLMBLOM
KAPP-FABRIK
38 Vesterlånggatan 38
Nedra botten, 1 o. 2 tr. upp. [207]

J.G. Hammars
Lampkök.
Stor värmeförmåga. Brinna luktfritt. Brilljant belysning. Pris: enkla med en veke 4 å 6 kr., extra solida 8 kr., med två vekar 12 kr. och med tre vekar 18 kr. Fullkomlig belägenhet garanteras hvarje köpare. [226]
J. G. HAMMAR,
30 Malmstiknadsgatan

Otto Elmgren,

Vesterlånggatan 66, Stockholm, emottager ull, gammalt ylle och upprepadt silke till spinning, väfning (för hand) samt schal- och filtberedning.

Hos mig spunnet »upprepgarn» är bevisligen det bästa och vackraste, som kan erhållas, hvarförutom spånadslöven är den billigaste i Stockholm. [293]

Sill För dem, som önska god sill, rekommenderas vår utmärkt goda **Norska Istersill.** Försäljes i 1/12, 1/24, 1/4 och 1/8 tunnor till billiga priser. 1 kilo kostar endast 25 öre. Äfven finnas **1:ma Castlebay Delikatess-Sill** samt iskällarsaltad färsk och rökt **Lax** hos
Wirén & C:o,
2 Skräddaregränd 2.
Telefon 396 och 22 59. [294] **Lax**

Stockholms
Nya Handelsskola,
6 Oxtorget 6, 2 tr. upp.

I denna läroanstalt, hvars föreståndare eger 20-årig affärspraktik och som derjemte tjänstgjort vid flere af utlandets förnämligare handelsakademier, emottagas manliga och qvinliga elever till undervisning uti alla till handeln och det praktiska lifvet hörande förrättningar. OBS! Billig afgift. Afgångsbetyg och rekommendationer. Prospekt på begäran.
J. Eneman,
Skolans föreståndare. [246]

Nyhet i Sverige!
Extrafin
Violabrosch

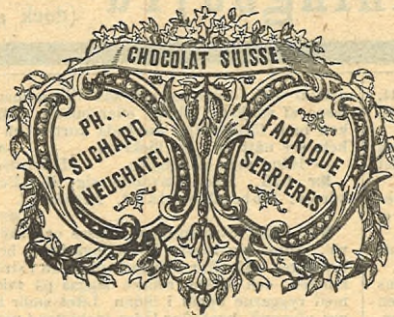

nu inkommen från utlandet. Utomordentligt fin!
Den som köpt en, köper flere. Pris endast 80 öre st. Vid partiköp stor rabatt. Requirera från
John Fröberg,
Finspong. [335]

Cibils världsberömda, prisbelönda rekommenderas deras till husmödrar, för tillredning på få minuter af en utmärkt och välsmakande buljong. Bruksanvisning å hvarje burk. Finnes hos alla specerihandlande. [210]

SUCHARD.

17 Guld- och Silfvermedaljer. **Suchard's Chocolat.**

Fabriksmärke.

Erkänd utmärkt kvalitet. Samtliga Suchard's Chocolader äro garanterade ren Cacao och socker utan tillsats.

Suchard's Praliner, Gianduja, Capsules, Noisettes, Nougatines och andra dessertchocolader rekommenderas.

Suchard's Cacaopulver, Cacao Soluble, ett rent lösligt pulver i bleckburkar på 1/2, 1/4 och 1/8 kilo, är drygt, välsmakande och närande. Af Suchard's Cacaopulver får man 100 koppar på 1/2 kilo. [21]

SUCHARD.

ENGELSKA och SACHSISKA HEL- och HALFYLLE-

D. C. WENNERSTRÖMS
Manufaktur-Magasiner
STOCKHOLM

45 Drottninggatan 45 80 Drottninggatan 80
hörnet af Klarabergsgatan. hörnet af Appelbergsgatan.

Ständigt lager af
Svarta äkta Lyoner-Sidentyger och äkta Schalar.

PARAPLYER och PARASOLLER. [162]

Furusunds Hafskuranstalt.

10 juni-10 sept.

Belägen på den natursköna ön *Furusund* uti yttre skärgården, 3 timmars sjöväg från Stockholm, är badorten genom sina vidsträckt skogspromenader, *sina barrskogsklädda strandpartier och milda hafs-luft* en lämplig rekreatiortsort.

OBS. Ostkustens betydelse som efterkurort från kontinentens badorter! Fullständig *Varmbadanstalt* och rymliga *Kallvattenbasiner.* *Spe-cielt: förträffliga Gytjemassagebad,* hvilka utgöra en kombination af Loka- och Norrtelje-metoden.

Sjukgymnastik, massage och kurenlig drickning af mineralvatten.

Stor Societetsbyggnad, fullständig restaurant, god tillförsel för enskild mathållning, tillfälle till angenäm segling och godt fiske.

Badortens läkare *Doktor Karl Kallenberg,* som under året i utlandet studerat magsjukdomar och konstitutionella sjukdomar, besvarar medicinska förfrågningar.

Pris på större och smärre villor, enskilda rum i två hotellbyggnader jemte öfriga upplysningar erhållas genom prospekt hos *Chr. Hammer,* Stockholm och *Furusunds Badkontor.* (G. 20698) [322]

Till Utstyrselar!

Sängar och Sängkläder

Täcken och Filtar

Alla sängkläder tillverkas på egen verkstad.

Bolstervar, Täcken och Filtar arsenikfria.

Beställningar emottagas och utföras noggrant.

Låga bestämda priser!

Prisuppgifter sändas franko.

K. M LUNDBERGS Bosättningsmagasin

7. Storkyrkobrinken 7.
STOCKHOLM. [88]

Sturegatan n:r 8. Telefon: 84 50.
Lacavey & Co, Cadiz. Äkta Spanska Viner i Stockholm.
Fersenska Terrassen. Telefon: 54 50.
Kungsgatan n:r 7. Telefon: 57 70.